

Datum: 24 mei 2024
Kenmerk: 240524–BRF-SJP-ReactieBezuinigingPrettyWoman
Onderwerp: reactie bezuiniging Pretty Woman

Geachte leden van de gemeenteraad van Utrecht,

We zijn geschokt en geraakt door het nieuws dat de subsidie voor Pretty Woman en Best Man op de lijst van voorgestelde bezuinigingen staat. Met deze brief doen we een dringend beroep op u om deze bezuiniging ongedaan te maken.

In de Voorjaarsnota 2024 van de gemeente Utrecht en de bijlage van de raadsbrief Hervormingen sociaal domein van 16 mei 2024 staat als maatregel opgenomen, het stoppen met specifieke jeugdprojecten per 1-1-2027 met een bijbehorend bedrag van 450.000 euro per jaar. Deze maatregel heeft betrekking op de subsidie Pretty Woman¹.

Voor wie we werken

Pretty Woman richt zich op jongeren tussen de 11 en 23 jaar met vragen en problemen op het gebied van seksualiteit, identiteit en relaties en op jongeren die slachtoffer zijn van misbruik- en/of afhankelijkheidsrelaties, seksueel grensoverschrijdend gedrag en/of seksuele uitbuiting. De hoofdtaken van Pretty Woman bestaan uit preventie (o.a. voorlichting aan middelbare scholen), hulpverlening en behandeling aan jongeren, advies aan ouders en trainen en adviseren van collega professionals in de stad.

Het effect van ons werk

De voorlichtingen van Pretty Woman geven jongeren praktische kennis over wat een gezonde en gefaseerde seksuele ontwikkeling is, met oog voor de gevaren van grensoverschrijdend gedrag, zoals uitbuiting, chantage met beelden en grooming. Hierdoor zijn jongeren beter in staat hun grenzen te herkennen en bewaken en weten ze ons indien nodig te vinden. Jongeren in Utrecht kunnen zich laagdrempelig, zonder verwijzing of beschikking, aanmelden voor hulpverlening en traumabehandeling. Het effect van onze hulp is dat jongeren na de begeleiding een positiever zelfbeeld hebben, meer plezier in het leven, en vertrouwen in hun toekomst. Ze kunnen onveilige situaties eerder herkennen en weten hoe ze hierop kunnen handelen. Dit vermindert het risico op traumatische ervaringen. Bij de groepshulp krijgen ze daarnaast herkenning en erkenning door het delen van verhalen met lotgenoten ('ik ben niet de enige'), wat hun sociale vaardigheden, hun (seksuele) weerbaarheid en het vermogen om gezonde relaties aan te gaan versterkt.

¹ Gemeente Utrecht verleent Pretty Woman jaarlijks subsidie van ruim 450.000 euro per jaar, de huidige overeenkomst loopt tot eind 2028. Pretty Woman bestaat ruim 25 jaar en is een samenwerkingsverband tussen Stichting Specifieke Jeugdprojecten en De Rading. Er werken 15 gespecialiseerde medewerkers. Pretty Woman ontvangt ook subsidies van omliggende gemeenten en verleent (behoudens Utrecht Stad) aanvullende jeugdhulp op beschikking in de hele provincie Utrecht.

Wat betekent deze bezuiniging?

Wij begrijpen dat u voor moeilijke keuzes staat en dat bezuinigingen noodzakelijk zijn. Toch voelen we ons genoodzaakt u te wijzen op de unieke en essentiële rol die Pretty Woman speelt voor jongeren, en op de consequenties voor deze jongeren, de samenwerkingspartners en de gemeente als de subsidie van de gemeente Utrecht wordt stopgezet.

Pretty Woman is de enige aanbieder die deze specifieke vorm van preventie en hulpverlening biedt. Met het wegvallen van de subsidie vervalt voor deze kwetsbare jongeren de vroegsignalering en de laagdrempelige toegang tot hulp. Het risico daarvan is dat de problematiek van deze jongeren groter wordt en dat er op langere termijn zwaardere en duurdere zorg geboden moet worden.

De voorgestelde bezuinigingsmaatregel is strijdig met gemeentebeleid

In de Voorjaarsnota staat dat besparen op Jeugd zonder inhoudelijke veranderingen leidt tot een toename van wachtlijsten, mogelijke verergering van problemen en mogelijke toename van aanvullende hulp. Er staat bovendien dat het Utrecht gelukt is om met een consistente, preventieve aanpak invulling te geven aan de Jeugdwet en Wmo, met een budget dat substantieel lager is dan waar op basis van de verdeelsleutel gemeentefonds vanuit kan worden gegaan. Daarmee is aangetoond dat de preventieve aanpak werkt, zowel inhoudelijk als op niveau van kostenbesparing. In dat licht is het stopzetten van deze subsidie tegengesteld aan het beoogde gemeentebeleid.

Gevolgen stopzetten subsidie

Met het stopzetten van de subsidie aan Pretty Woman, ondermijnt de gemeente de zelfgekozen en bewezen werkzame aanpak. De hulpvraag van minderjarigen zal via een omweg alsnog binnenkomen bij de specialistische jeugdhulp. Deze partijen hebben niet de benodigde expertise in huis, die Pretty Woman al jarenlang heeft opgebouwd.

Hierdoor nemen zowel de kosten voor de gemeente als de wachtlijsten toe. Meerderjarigen komen uiteindelijk toch uit bij de GGZ, waar lange wachtlijsten zijn en wat ook per saldo veel duurder is. Door de hogere drempel verdwijnt bovendien een deel van de jongeren uit beeld, totdat de problematiek nog veel ernstiger is. Dit staat haaks op onze gezamenlijke aanpak in de stad waarin we meer in het sociaal domein willen oplossen en minder willen medicaliseren. Onderstaande voorbeelden (met fictieve namen) illustreren dit:

Wat niemand weet

De 19-jarige Anton wordt doorverwezen naar Pretty Woman/Best Man door de begeleiders van de woongroep waar hij woont. Zij vermoeden dat Anton seksueel misbruikt wordt door een oudere man. Kunnen onze hulpverleners misschien iets voor deze jongen betekenen? Gelukkig is Anton bereid om met ons te praten. In het kennismakingsgesprek vertelt hij dat hij inderdaad iets naars heeft meegemaakt. Details wil hij in eerste instantie nog niet delen, maar hij is bereid om verder te praten. Het traject gaat van start en we werken aan het opbouwen van vertrouwen. Na verloop van tijd werpt dit zijn vruchten af. Anton vertelt dat hij meermalen is verkracht door een oudere man. Deze persoon is bekend bij de groepsleiders, maar is tot nu toe weggekomen met smoesjes. Anton heeft nooit eerder aan iemand verteld wat hem is overkomen. We zijn aan het onderzoeken wat het allemaal is gebeurd en hoe we Anton het beste kunnen helpen bij het verwerken van zijn trauma. Hij staat er niet meer alleen voor.

Van kwaad tot erger

De 19-jarige Yasmina komt via haar opleiding terecht bij Pretty Woman. Ze heeft haar mentor verteld dat ze in de problemen zit. Het is iets met seks, meer wil ze niet zeggen. In haar omgeving kan ze er met niemand over praten. Ook bij Pretty Woman duurt het even voordat ze durft te delen wat er aan de hand is. Pas na een paar gesprekken vertrouwt ze ons en vertelt haar verdrietige verhaal. Het begon allemaal anderhalf jaar geleden. Tegen haar zin had Yasmina seks met M. Hij heeft opnames gemaakt waarmee hij haar sindsdien chanteert. In het begin nam M. nog genoeg met het geld dat Yasmina hem gaf. Na een poosje wilde hij meer. Hij eiste naaktfoto's en filmpjes waarin hij haar opdrachten gaf wat ze moest doen. Maar ook dat is nu niet meer genoeg. Sinds een paar weken dwingt M. Yasmina om naar hem toe te komen en seks met hem te hebben. Hij dreigt de beelden die hij van haar heeft te delen als ze weigert. Yasmina is ten einde raad. Naar haar familie kan ze niet; als zij erachter komen dat ze seks heeft, wordt ze misschien wel verstoten. Vriendinnen heeft Yasmina weinig, en de meisjes met wie ze omgaat, zullen het niet begrijpen. Voor Yasmina is het een hele opluchting dat ze bij Pretty Woman eindelijk haar verhaal kwijt kan. In de gesprekken met haar werken we aan het beeld dat Yasmina van zichzelf heeft. Wie is ze, wat vindt ze belangrijk? Zo leert Yasmina steeds om haar grenzen aan te geven en in te schatten wie ze kan vertrouwen. Om te verwerken wat haar is overkomen, zorgen we dat ze EMDR krijgt en deelneemt aan een groep meiden die soortgelijke dingen hebben meegemaakt. Ook kijken we of er mensen in haar netwerk zijn die mogen weten wat er gebeurd is. We zorgen dat Yasmina er ook in de toekomst niet alleen voor staat.

Wat betekent de bezuiniging samenwerkingspartners?

Naast de jongeren worden ook de samenwerkingspartners geraakt door deze bezuiniging. Onze cliënten kunnen met hun specifieke problematiek nu uitsluitend terecht bij Pretty Woman. Dit wordt onderschreven door onze partners zoals Buurtteams, jongerenwerk JoU, Koos en Spoor030, Veilig Thuis en politie, de scholen en de diverse woonvormen voor jongeren in de stad. Deze organisaties rekenen op ons voor advies, training en/of hulpverlening bij ingewikkelde casuïstiek. Ook bij actuele ontwikkelingen, zoals #MeToo en de onlangs gepubliceerde 'bangalijsten' die zeer schadelijke gevolgen hebben voor Utrechtse studentes, zijn wij een belangrijke sparringpartner.

Onze bijdrage aan het preventieve groepsaanbod in de stad die we nu samen met het jongerenwerk aanbieden en waar nog een veel grotere groep mee bereikt kan worden in samenwerking met BuKoJoU.

De preventieve aanpak op de middelbare scholen, zal zonder financiering van de gemeente alleen door kunnen gaan als scholen hiervoor alternatieve financiering weten te vinden.

Cijfers & feiten

- ✓ Pretty Woman bereikt meer dan 1000 jongeren per jaar zowel individueel als in (preventieve) groepen en met voorlichting op middelbare scholen. We geven daarnaast trainingen aan professionals.
- ✓ De problematiek groeit, het aantal meldingen voor hulpverlening en behandeling bij Pretty Woman was in 2023 30% hoger dan het jaar ervoor. De casuïstiek die bij Pretty Woman wordt begeleid en behandeld is altijd complex en 'zwaar'
- ✓ Seksueel grensoverschrijdend gedrag komt vooral voor onder jongeren.
- ✓ In 2022 gaf 30% van de 16- tot 18-jarigen en 33% van de 18- tot 24-jarigen aan in het afgelopen jaar slachtoffer te zijn geweest van seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- ✓ Vrouwen zijn aanzienlijk vaker slachtoffer dan mannen.
- ✓ Bij jonge vrouwen van 16 tot 18 jaar is bijna de helft (46%) slachtoffer, bij vrouwen van 18 tot 24 jaar is dit ruim de helft (52%) (NJI) (Rijksoverheid) (Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag 2022).
- ✓ Jongeren met seksuele- en gendervragen die niet gezien en gehoord worden hebben een hoger risico op het worden van slachtoffer van seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- ✓ Uit het meest recente rapport blijkt tevens dat het aantal jongens dat zich meldt toeneemt (Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel, 2022).

Oproep behoud van de subsidie aan Pretty Woman in 2027 en verder

Wij roepen u op om bij uw bezuinigingen rekening te houden met de onvervangbare rol die Pretty Woman speelt in de stad Utrecht. Het behoud van onze preventieve taak en onze hulpverlening is cruciaal voor de bescherming en ondersteuning van kwetsbare jongeren in onze stad. Bovendien is het behoud van Pretty Woman juist in lijn met de beweging die de gemeente wil maken om zorg die in het sociaal domein kán worden opgevangen, hier te laten landen. De mentale zorg voor jongeren is een voorbeeld van specialistische hulp die we vanuit Pretty Woman individueel of in groepen kunnen bieden.

Mocht u nog vragen hebben over deze brief, kunt u contact opnemen met ondergetekende, via m.dekker@stichting-sjp.nl of 06-51743734.

Wilt u langskomen op onze locatie en in gesprek met onze hulpverleners, kunt u contact opnemen met Nicole Schutte via n.schutte@prettywoman-utrecht.nl of 06-52311285 (ma, di, do).

Met vriendelijke groet,

Marieke Dekker, Directeur Specifieke Jeugdprojecten
Nienke Kuyvenhoven, Bestuurder SJP
Nicolien van den Berg, Bestuurder de Rading
Jos Kloppenborg en Luuk Overman, Cliëntenraad SJP, U Centraal en JoU